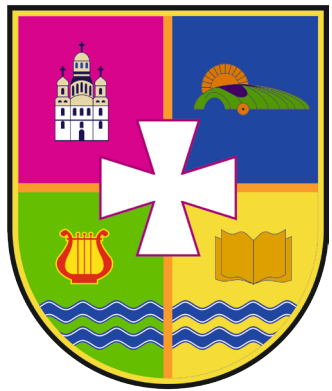

Наша громада – єдина родина

Де згода в сімействі, де мир і тишина,
Щасливі там люди, блаженна сторона.
І.П. Котляревський.

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА ПРО ЖИТТЯ НАШОГО КРАЮ №1 (76) 15 СІЧНЯ 2021 РОКУ

Артисти Білоцерківської ОТГ привітали земляків із Новим роком та Різдвом онлайн

Коли торік у березні світ накрила пандемія коронавірусу, деякі експерти як найгірший сценарій прогнозували: вона може затягнутися до осені. На жаль, реальність виявилася значно сумнішою за прогнози, тож різдвяно-новорічні свята, які неабияк полюбили і дорослі, й малеча, людству довелося зустрічати в умовах надзвичайної ситуації.

Серед галузей, які зазнали значних збитків від запровадження карантинних обмежень, зазвичай називають туризм, готельний бізнес, пасажирські перевезення, мережу кафе та ресторанів... Та якщо взяти до уваги не лише фінансову, а й моральну складову, то, певно, найбільше постраждали освіта й культура. Оцінити сповна їхні втрати можна буде лише з часом, проте й зараз кожен, хто хоча б раз виходив на сцену, підтвердить: для артистів украї важливо бачити очі глядачів, чути оплески, відчувати емоції, які переповнюють людей у залі.

Білоцерківська громада здобула широку популярність завдяки змістовним та цікавим культурно-масовим заходам, які завжди відбуваються на високому професійному рівні. На базі клубних закладів діють кілька десятків самодіяльних творчих колективів (а це – сотні учасників). Скоро рік, як вони ізольовані від глядачів. Попри це, продовжують працювати й готують концертні номери до свят. Усі виступи знімають на камеру і викладають в Інтернеті (здебільшого на сторінках керівників клубних закладів у Фейсбукі). Отож усі, хто має доступ до мережі, можуть у будь-який час і будь-де переглянути відео.

Напередодні Нового року працівники закладів культури й артисти-аматори Білоцерківської територіальної громади теж вирішили створити святковий настрій та порадувати земляків своїми виступами. До процесу, як завжди, підійшли творчо й оригінально.

Красногорівські артисти найщиріші привітання підкріпили музично-пісненими вітаннями. До поважних виконавиць – учасниць народного аматорського фольклорного ансамблю «Горлиця» – долучилися юні шанувальниці української пісні з дитячого вокального ансамблю «Чисті роси».

Далі на стор. 2

Білоцерківський сільський голова І. В. Лещенко з працівниками й аматорами Білоцерківського СБК.

Працівники культури та артисти Красногорівського СБК, які брали участь у підготовці привітання.

Такий оригінально зроблений символ 2021-го року біля ялинки у Балаклії мимоволі змушував усіх перехожих зупинитися та зробити фото.

Із 1 січня 2021 року змінилися умови прийому документів на призначення всіх видів соціальних допомог і компенсацій

Відтепер заяви та документи на призначення всіх видів соціальних допомог і компенсацій прийматимуть уповноважені посадові особи та працівники ЦНАПу.

28 жовтня Кабінет Міністрів України затвердив постанову за № 1035, яка розділяє повноваження органів влади у сфері призначення державних виплат. Нововведення запроваджено з 1 січня 2021 року.

Так, із 1 січня 2021 року управління соціального захисту населення приймають від громадян доку-

менти для призначення державних допомог, пільг, субсидій тільки через пошту або в електронній формі.

Заяви з необхідними документами можна подати уповноваженим посадовим особам виконавчого комітету Білоцерківської сільської ради або через ЦНАП. Вони передадуть їх відповідному органу.

З 1 березня 2021 року заяви з необхідними документами приймаються виключно з формуванням електронної справи.

Роз'яснюємо нововведення:

1. Робота органів соціального захисту населення не змінюється – органи соцзахисту продовжують приймати документи та призначати виплати до реформування системи соціального захисту населення.

2. Із 1 січня 2021 р. прийом документів проводять у Центрі надання адміністративних послуг у с. Білоцерківка та в уповноважених осіб в інших населених пунктах громади.

3. Із 1 березня 2021 р. органи, що приймають документи, переда-

ватимуть до управління соціального захисту населення особові справи виключно в електронному вигляді.

Для подачі документів на всі види соціальних допомог необхідно звертатися:

жителям с. Білоцерківка, с. Красногорівка, с. Дзюбівщина, с. Герусівка, с. Коноплянка, с. Сидорівщина, с. Морозівщина – в Центр надання адміністративних послуг Білоцерківської сільської ради (приміщення амбулаторії); у с. Поділ, с. Огірківка – до

Доброскок Надії Іванівни;

у с. Бірки, с. Баланди, с. Вишняківка, с. Стінки – до Падалій Ніни Петрівни;

у с. Балаклія, с. Колосівка, с. Писарівщина, с. Шипоші – до Луць Любові Петрівни;

у с. Рокита, с. Кравченки, с. Говори, с. Андрущине – до Козаренко Світлани Василівни;

у с. Корнієнки, с. Попове, с. Мостовіщина, с. Вишарі, с. Цикали – до Полтавця Григорія Миколайовича.

Артисти Білоцерківської ОТГ привітали земляків із Новим роком та Різдвом онлайн

Огірівські артисти підготували справжній новорічний вогник.

Закінчення. Початок на стор. 1

Чимало номерів (причому здебільшого нових, оригінальних) подарували глядачам артисти Огірівського СБК. Вийшов справжній концерт — своєрідний новорічний вогник.

Працівники Рокитянського СБК відзняли та змонтували оригінальне відео. Починається воно кадрами, як у село приходять Дід Мороз та Снігуронька. Далі ці казкові персонажі, а також чимало відомих односельців привітали рокитян із Новим роком та побажали їм усіляких гараздів. І,

звичайно ж, не обійшлося без музичних привітань.

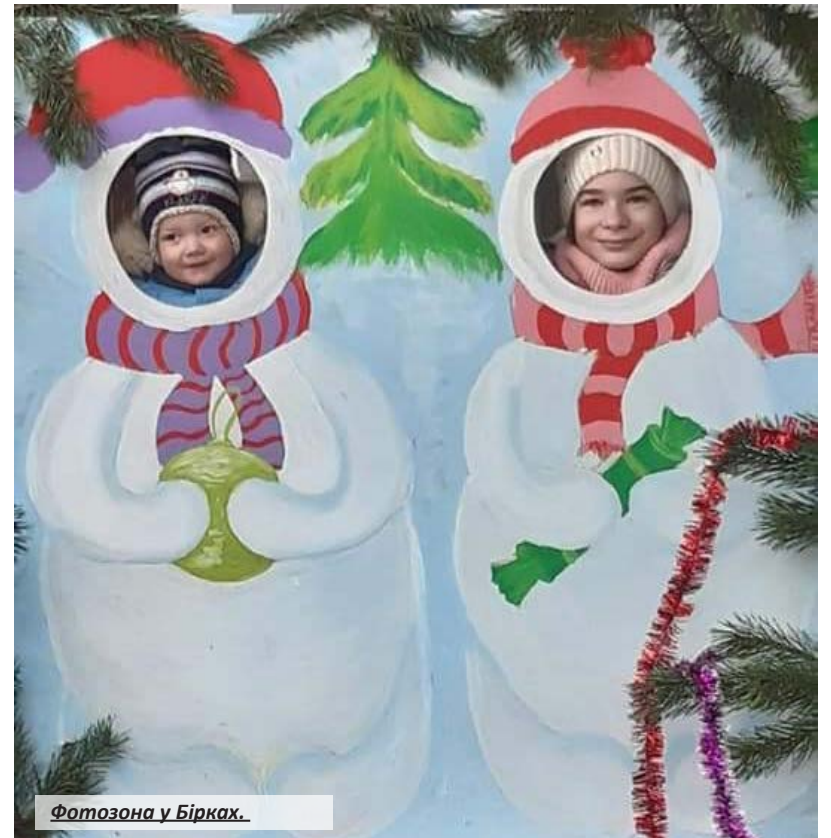
А ось у Бірках і Балаклії працівники культури вирішили дещо відійти від шаблонів і з нагоди свята облаштували біля закладів культури фотозони, встановивши поряд із новорічними ялинками колоритні декорації. Важко було втриматися та не сфотографуватися біля них.

Насамкінець — про масштабне вітання, яке підготували працівники та учасники творчих колективів Білоцерківського СБК. Його записали біля головної ялинки.

Спочатку всіх жителів громади

привітали Білоцерківський сільський голова Іван Лещенко, Дід Мороз (Сергій Шатлов), Снігурка (Таня Мацько). Теплі й щирі слова доповнили своїми виступами заслужений працівник культури України Василь Моспан, дитячий вокальний ансамбль (керівник Валентина Моспан), інші артисти.

«2020-й рік був неоднозначним, сповненим різнопланових подій та викликів», — сказав у своєму зверненні І. В. Лещенко. — *Попри всі труднощі, торік були й здобутки та перемоги. Всі ми разом гідно прожили кожен його мить. У новий рік ми*

Фотозона у Бірках.

виходимо із новими сподіваннями на добрі зміни, на мирне майбутнє».

На цій оптимістичній ноті й хо-

четься завершити розповідь про зустріч Нового року.

Зінаїда МАТЯШОВА.

У Полтавській ОДА відеоролик Білоцерківської ОТГ визнали найкращим

Ось уже багато років Департамент культури і туризму Полтавської обласної державної адміністрації напередодні Різдва організовує та проводить обласний фестиваль театрального вертепного дійства «Різдвяна феєрія». Кілька років поспіль у ньому беруть участь і артисти Білоцерківської громади.

Через пандемію коронавірусу цьогорічний фестиваль вирішили не проводити. Натомість обласна влада запропонувала всім ОТГ (а їх на сьогодні на Полтавщині 56) відзняти та надіслати відеоролик із колядками та щедірками у виконанні творчих колективів. Це мала бути своєрідна презентація громади.

Далеко не всі ОТГ змогли підготувати відеоролик, почасти — через суворі технічні вимоги, яких слід було дотриматися. Та переважна більшість громад усе ж надіслали свої доробки. 6 січня 2021 року їх по черзі демонстрували на великому екрані на фасаді Полтавського обласного академічного музично-драматичного театру ім. Гоголя (в останні роки

«Різдвяна феєрія» відбувалася саме на Театральному майдані). Тож усі перехожі мимоволі зупинилися та переглядали виступи самодіяльних артистів із усіх куточків Полтавщини.

З приємністю повідомляю, що відеоролик Білоцерківської ОТГ визнали найкращим. Ми підійшли до справи творчо та з усією серйозністю.

Спочатку дійство відбувалося в кафе «Фортеця», інтер'єр якого виконано в етностилі: дерев'яні столи й лави, на стінах — старовинні рушники, на полицях — глиняний посуд та інші раритетні речі. За сценарієм, до господарів (їхні ролі виконали Валентина Моспан і заслужений працівник культури України Василь Моспан) напередодні Різдва завіта-

ли сусідські хлопчики та дівчатка (учасники дитячого вокального ансамблю Білоцерківського СБК, керівник Валентина Моспан). Як і годиться, діти щедрували та віншували господарів.

Пісенну естафету продовжив народний аматорський фольклорний ансамбль «Горлиця» Красногорівського СБК (керівник Тетяна Іващенко). Цей виступ записували вже в музеї Красногорівської ЗОШ I—III ступенів, де зібрано чимало старовинних речей та створено обстановку минулих часів.

Далі — виступи народного аматорського фольклорного ансамблю «Яснозір'я» Бірківського СБК (керівник Василь Моспан) та вокального ансамблю «Оберіг» Огірівського СБК (керівник Костянтин Шиян) уже на сцені Білоцерківського будинку культури, на тлі атрибутів нашої громади.

Ніхто не сумнівається, що в нашій

Учасники дитячого вокального ансамблю виступають у кафе «Фортеця».

громаді майстерні та творчі виконавці. Проте пандемія коронавірусу висунула ще одну вимогу до роботи працівників культури: вміння знімати та монтувати відео. На щастя, в нашій громаді є й такі фахівці. Так, виступи артистів знімали Тетяна Іващенко і Сергій Таран. Він же професійно змонтував відео.

І насамкінець велика удача, що

в нашій громаді є унікальні місця, де можна відтворити історичну обстановку. Дякуємо ФОП Тетяні Володимирівні Максименко за надану можливість провести зйомки в кафе «Фортеця».

Наталія ЛУК'ЯНЕЦЬ, завідувача сектору культури та туризму виконавчого комітету Білоцерківської сільської ради.

Парад новорічних ялинок у Красногорівській школі

Напередодні зимових свят коридор школи набув новорічно-казкового вигляду. Адже тут з'явився цілий парад новорічних ялинок, зроблених руками школярів, їхніх батьків, учителів. Така колективна творча справа об'єднала всіх і створила святковий настрій.

На виставці близько 100 новорічних красунь — із цукерок, природно-

го і штучного матеріалів, з паперу, з пляшок, з ниток, з тіста, з дерева тощо. А сім'я Бровка Артема майстерно виготовила охоронця ялинок — Сніговика... з ниток. Нікого не залишили байдужими зелені деревця. Кожен учасник виставки отримав солодкий приз в обмін на ялинку.

І. В. ПИСАРЕНКО, педагог-організатор Красногорівської ЗОШ I-III ст.

В обмін на ялинку кожен учасник отримав солодкий приз.

Ще восени 2019 року виникла ідея облаштувати на базі Білоцерківської школи кілька комфортних локацій для відпочинку, емоційного розвантаження учасників освітнього процесу. Було створено проєкт для участі в Шкільному громадському бюджеті Полтавської області, автором якого стала Дар'я, авто-чеченко, випускниця 2020 р.

Понад рік із нетерпінням чекали ми реалізації нашого задуму. І ось напередодні новорічних свят отримали приємний сюрприз: до школи завезли омріяні меблі. Відтепер перерви не будуть нудними, адже діти мають змогу пограти в шахи, почитати улюблену книгу, поспілкуватися з друзями на зручних канапах. Дякуємо всім, хто сприяв реалізації проєкту: сільському голові І. В. Лещенку, працівникам Білоцерківської сільської ради О. В. Крилевцю, О. М. Хоменку, В. М. Кузяєву, С. М. Шатлову, батькам учнів та всім небайдужим, хто підтримував ідею під час голосування, хто просто тримав за нас кулачки.

Позитивний результат завжди

Білоцерківські школярі на перервах можуть грати в шахи чи просто зручно відпочити на м'яких канапах.

спонукає до дії, тож ми не зупинилися на досягнутому і в цьому навчальному році розробили новий проєкт: «Мобільний кінотеатр просто неба» (автор ідеї — Анастасія Никін). І знову за результатами голосування наш проєкт — серед переможців. Сподіваємося, зовсім скоро ми зможемо переглядати навчальні, науково-популярні, доку-

ментальні, художні фільми просто неба, на свіжому повітрі, обмінюватися враженнями, цікаво й змістовно організовувати дозвілля. Мрії здійснюються! Ми в цьому переконані!

Н. І. ПИСАРЕНКО, заступник директора Білоцерківської ЗОШ I-III ст.

Білоцерківська ОТГ з бюджетом

23 грудня 2020 року відбулася друга (й остання в минулому році) сесія Білоцерківської сільської ради восьмого скликання. На ній депутати, керуючись Бюджетним кодексом України та Законом України «Про місцеве самоврядування», затвердили бюджет громади на 2021 рік.

Головний фінансовий документ Білоцерківської сільської територіальної громади визначає доходи у сумі 69270692 грн та видатки у такій же сумі. Отже, маємо цілком збалансований бюджет.

Цьогорічні витрати й надходження майже в півтора рази більші, ніж були торік.

Найбільше джерело надходжень – ПДФО

Державний та місцеві бюджети в Україні формують з двох частин: загального і спеціального фондів. Через загальний фонд «перекачують» кошти, призначені для виконання державою та органами місцевого самоврядування загальних функцій (надання освітніх і медичних послуг, соціального захисту, оборони і т. д.). У ці ж сфери перерозподіляють і кошти спеціального фонду, але з однією суттєвою відмінністю: вони мають конкретні, чітко визначені джерела наповнення і напрями використання.

Доходи загального фонду бюджету Білоцерківської сільської територіальної громади становлять 69230692 грн, доходи спеціального фонду – 40000 грн.

Основним джерелом наповнення бюджету Білоцерківської громади, як і в попередні роки, стануть власні кошти. Передусім громада «заробляє» на податках та зборах. Найбільше джерело надходжень – податок на доходи фізичних осіб (відрахування із зарплат). Крім того, до бюджету ОТГ надходять земельний податок, частина податку на підакцизні товари, податок на майно, плата за надання адміністративних послуг тощо. Можна було б згадати і

єдиний податок, який сплачують фізичні особи-підприємці, однак у зв'язку із запровадженням карантину держава звільнила підприємців-спрошенців від його сплати (а також від сплати єдиного соціального внеску). Отже, громада отримає менше коштів, ніж у попередні роки.

Власні надходження доповнять кошти з державного та обласного бюджетів, зокрема освітня, медична субвенції, субвенція на соціальний захист.

Куди спрямують кошти

Видатки загального фонду передбачені в сумі 69159073 грн, видатки спеціального фонду місцевого бюджету – 111619 грн.

Передусім кошти спрямують на утримання шкіл (їх тепер у громаді 8), дитячих садків, сільських будинків культури та клубів (стало 20), закладів охорони здоров'я, територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Білоцерківської сільської ради, а також оздоровлення дітей, реабілітацію осіб із інвалідністю, підтримку діяльності ветеранської організації, виплату заробітних плат «бюджетникам».

Депутати ухвалили рішення, за яким захищеними видатками бюджету Білоцерківської сільської територіальної громади є:

- оплата праці працівників бюджетних установ;
- нарахування на заробітну плату;
- придбання медикаментів та перев'язувальних матеріалів;
- забезпечення продуктами харчування;
- оплата комунальних послуг та енергоносіїв;
- соціальне забезпечення;
- поточні трансферти місцевим бюджетам.

У разі відсутності коштів на рахунках фінансовий відділ має право відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, отримувати позики на

покриття тимчасових касових розривів бюджету сільської територіальної громади, пов'язаних із забезпеченням захищених видатків загального фонду, в межах поточного бюджетного періоду за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку на договірних умовах без нарахування відсотків за користування цими коштами з обов'язковим їх поверненням до кінця поточного бюджетного періоду.

Окремим рішенням депутати сільради дозволили фінансовому відділу виконавчого комітету Білоцерківської сільської ради в межах поточного бюджетного періоду здійснювати на конкурсних засадах розміщення тимчасово вільних коштів бюджету сільської територіальної громади на депозитах з подальшим поверненням таких коштів до кінця поточного року відповідно до статті 16 Бюджетного кодексу України.

Профіцит за загальним фондом бюджету Білоцерківської сільської територіальної громади становить 71619 грн, дефіцит за спеціальним фондом бюджету Білоцерківської сільської територіальної громади – 71619 грн.

Оборотний залишок бюджетних коштів бюджету Білоцерківської сільської територіальної громади визначений у розмірі 50000 грн, що становить 0,07 відсотків видатків загального фонду бюджету Білоцерківської сільської територіальної громади.

Резервний фонд бюджету Білоцерківської сільської територіальної громади визначений у розмірі 20000 грн, що становить 0,03 відсотків видатків загального фонду бюджету Білоцерківської сільської територіальної громади.

З додатками до рішення «Про місцевий бюджет Білоцерківської сільської територіальної громади на 2021 рік» можна ознайомитися на веб-сайті громади за посиланням <http://biloteg.org.ua/dokumenty/budzheth-gromady/> Зінаїда МАТЯШОВА.

Дохідна частина бюджету Білоцерківської ОТГ

Видаткова частина бюджету Білоцерківської ОТГ

Держава виконала свою обіцянку й розраховувалася з пасічниками

Багато жителів нашої громади займаються розведенням бджіл. Для когось пасіка стала улюбленим заняттям і неабиякою відрадою для душі, для когось – реальною можливістю забезпечити родину натуральними цілющими продуктами бджільництва, а для когось – це й джерелом прибутку.

2020 року Кабінет Міністрів України змінив Програму державної підтримки розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції й передбачив спеціальну бюджетну дотацію бджолярам задля збільшення кількості бджолосімей та поліпшення їхнього генетичного потенціалу.

Дотація надавалася на безповоротній основі фізичним особам та суб'єктам господарювання, які є власниками бджолосімей, за наявності в поточному році від 10 до 300 бджолосімей у розмірі 200 грн за бджолосім'ю. Якщо бджолосімей понад 300, максимальний розмір дотації становив 60 тис. грн одному отримувачеві.

Для отримання дотації бджолярам необхідно було до 20 вересня 2020 року зареєструвати пасіку в органах місцевого самоврядування та звернутися до державної лікарні ветеринарної медицини для отримання ветеринарного паспорту пасіки. Після цього – подати до органів місцевого самоврядування пакет документів (копії паспорта фізичної особи, паспорта пасіки, рішення про держреєстрацію потужності, довідки про відкриття рахунку та довідку, видану органом місцевого самоврядування, про реєстрацію пасіки із зазначенням кількості бджолосімей на останню звітну дату на момент подання документів).

Крім спеціальної бюджетної дотації за наявності бджолосімей, держава частково відшкодовувала вартість закуплених бджолиних пакетів, бджолиних маток (за умови подання окремого пакету документів).

Частина жителів нашої громади схвально сприйняла урядову ініціативу й, попри певний клопіт із оформленням документів,

скористалася можливістю отримати державну дотацію.

У свою чергу Білоцерківська сільська рада мала зібрати документи, на їх основі сформувати відомість фізичних осіб і суб'єктів господарювання, які є власниками бджолосімей і мають право на отримання дотації за бджолосім'ю, а потім подати цю відомість до Департаменту агропромислово-

го розвитку Полтавської ОДА. Там інформацію узагальнили й подали до Мінекономіки (розпорядника коштів) зведену відомість про нарахування сум дотацій.

Держава виконала свою обіцянку й у грудні 2020 року розраховувалася з бджолярами. Суми, які отримали наші пасічники, різні, але вони свідчать, що розводити бджіл вигідно. Будемо сподіватися, що й цього року держава стимулюватиме бджільництво.

Надія ДОБРОСКОК, заступник Білоцерківського сільського голови.

Ініціативи

Депутати хочуть обмежити повноваження місцевих рад

Група народних депутатів від партії «Слуга народу» зареєструвала у Верховній Раді проект закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку інституту старост» №4535.

Він передбачає зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», що стосуються інституту старост та самого поняття «старостинський округ».

Чинне законодавство дозволяє органам місцевого самоврядування самостійно визначати кількість та межі старостинських округів, а також за поданням голови призначати осіб на посади старост.

Міські, сільські або селищні ради можуть запроваджувати інші посади замість посад старост. Так вчинили й депутати Білоцерківської сільської ради: вони запровадили посади заступників сільського голови, наділивши їх значно ширшими повноваженнями. Деякі ОТГ Полтавщини теж відмовилися від інституту старост. Натомість у низці ОТГ їх збережено. Певно, на місцях депутати враховували особливості та потреби кожної громади.

Новий законопроект дещо обмежує повноваження місцевих рад. Так, у ньому чітко визначено критерій утворення старостинського округу: 1500 жителів. Правда, дозволено робити винятки для гірської місцевості або територій із низькою щільністю населення.

Якщо законопроект ухвалить, старости більше не вводитимуть до складу виконкому, як це передбачено чинним законодавством. Натомість їх наділять гарантованим правом брати участь та виступати на засіданнях виконкому, ради, в інших органах, утворених радою громади.

Голова громади буде зобов'язаний обговорювати з громадою всі кандидатури на посаду старости, тобто публічні консультації стануть обов'язковими. Особа, призначена на посаду старости, не матиме права працювати за сумісництвом або займатися підприємницькою діяльністю.

При цьому закон не матиме зворотної сили, отже, не стосуватиметься призначення старост, яке вже відбулося або відбудеться до того, як запропоновані зміни набудуть чинності.

За інформацією Укрінформу.

Берегиня людської пам'яті

Учительські династії зараз – велика рідкість. Важко нині знайти сім'ю, де професія вчителя передавалася би від батьків до дітей, від дітей до онуків. Складно в наш непростий час передати своїй доньці чи синові потребу повсякденно відкривати цей світ для інших, потребу любити, співчувати, виховувати, переживати, потребу рости з розбишак і ледарів справжніх громадян, за яких не соромно сказати: це мої вихованці, мої учні!

Катерина Іванівна Ясінко – потомствена вчителька. Вона народилася в Білоцерківці в інтелігентній учительській сім'ї, сама стала вчителькою, вийшла заміж за вчителя і двом своїм дітям дала вчительську освіту. Її батько Іван Кирилович Михайлик викладав у Білоцерківській школі історію та суспільствознавство, мама Галина Петрівна вела уроки української мови та літератури. Залюблені у свою роботу, подружжя Михайликів були Вчителями з великої літери. Заняття з дітьми, шкільне навчання й виховання стало для них не тільки професією, як сенсом життя. Тож і для своєї донечки іншого шляху, ніж учительський, вони не бачили.

– **Мама із 7-го класу почала готувати мене до вступу в педінститут,** – згадує Катерина Іванівна. – **Займалася зі мною вдома, на уроках чи не щодня викликала до дошки, тренувала мене виступати перед класом. Батько теж постійно займався зі мною, тож в інститут я поступила легко.**

На паралельному курсі серед студентів історичного факультету Катя примітила собі й майбутнього чоловіка, Михайла Ясінка. Дарма, що той був із далекого Закарпаття, головне – хлопець щирий, відкритий, розумний, і теж залюблений в історію, як і її батько. На останньому курсі молодята одружилися, відгуляли в Білоцерківці весілля й поїхали за направленням у Рокиту.

– **Тут нас радо зустріли,** – розповідає Катерина Іванівна. – **Ще б пак: одразу двоє молодих педагогів, для сільської глибинки – справжня знахідка! Дали нам службову квартиру, оформили на роботу в Рокитянську середню школу, ми й прижилися.**

Катерина Іванівна викладала в школі українську мову й літературу, а її чоловік Михайло Іванович – історію. Тогочасне життя в Рокиті було насиченим і змістовним. У позаурочний час молоде подружжя активно займалося просвітницькою роботою, відвідувало драматичний гурток. Разом із іншими вчителями Катерина й Михайло Ясінки грали в аматорських спектаклях, ставили цілі п'єси, уривки з творів, сценки. У клубі були костюми, інструменти й декорації. За участі самодіяльних артистів грали вечорниці, театралізовані вистави, зокрема «Сватання на Гончарівці», «За двома зайцями», «По ревізії», «Фараони».

А потім один за одним пішли дітки. В олімпійському 1980-му році в сім'ї з'явився первісток.

– **Тоді по телевізору показували відкриття в Москві літніх Олімпійських ігор. І ми з чоловіком вирішили, що назвемо хлопчика ім'ям першого олімпійського чемпіона. Домовилися, а потім аж боязко стало: а раптом чемпіоном стане якийсь Абдурахман? На щастя, першим став наш, радянський спортсмен, переможець стрільби з пістолета Олександр Мелентьев... А Сашко й досі іноді жартує з нас: неваже б назвали мене Абдурахманом?**

Через три роки народився Олег, потім Ярослав, а у 1988-му – Іван.

– **Ваня, до речі, народився в один день зі мною, 1 січня. Отакій подарунок сама собі зробила на день народження,** – сміється Катерина Іванівна.

Важко було багатодітній жінці справлятися з чотирма хлопцями, тож школу довелося покинути і піти вихователем у дитсадок, там все-таки легше. А коли діти піросли і найменший пішов до першого класу, вакансії українського філолога у школі не виявилася. Довелося Катерині Іванівні освоювати роботу сільського бібліотекаря. Та вона й цьому була рада: книги – її стихія, вона дуже любила читати. А ще брала участь у художній самодіяльності, організовувала гуртки, керувала танцювальним гуртком. До школи повернулася лише в 2001 році, коли звільнилося місце вчителя української мови і літератури. А 2012 року, вийшовши на пенсію, два роки

виконувала обов'язки директора Будинку культури. Саме в цей час у неї й виник задум відновити в селі музей історії села.

Сільський музей існував у Рокиті ще за радянських часів. І утримувався він коштом місцевого колгоспу. Та коли колгоспи почали розпадатися, музей став нікому не потрібним і почав занепадати: частину експонатів перенесли в школу, частину десь загубили... Єдине, чого змогла добитися від попередньої влади Катерина Іванівна – з метою збереження експонатів у приміщенні музею поставили на вікна ґрати, а непотрібні вікна заклали. А ще до відродження музею вона залучила небайдужих односельців.

– **Відгукнулося багато людей, приносили з дому цінні речі: давні полотняні сорочки-вишиванки, рушники, рядна, домоткані доріжки тощо. Приносили ткацькі верстати, дерев'яні вила-розачі, питали: вам треба? Кажу: нам усе треба! І ліжка мені принесли, і ліжники з подушками, з піднадзорами... Величезна купа речей збиралася в мене.**

Зараз Катерина Іванівна потроху приводить усе надбане до ладу, розкладає речі на свої місця, обліковує майбутні експонати. І сподівається, що нова влада зацікавиться музеєм та виділить кошти на ремонт приміщення.

Власне, музей – це дві невеличкі кімнати під дахом Будинку культури. В першій – історія Рокити радянського періоду та недавнього минулого. В ній стенди з фотографіями, де зафіксовані головні етапи становлення колгоспу, його досягнення, портрети видатних односельців – героїв звитяжної праці й Другої світової війни. То був час, коли людей шанували за трудові здобутки, коли всіх об'єднував єдиний порив: якнайшвидше відбудувати рідне село, рідну країну й хоча б на крок наблизитися до щасливого світлого майбутнього, яке називали комунізмом. Четверо жителів Рокитянської сільської ради були нагороджені Орденом Леніна, троє – Орденом Жовтневої революції, 16 – Орденом Трудового Червоного Прапора, 11 – Орденом «Знак пошани», 9 – Орденом Трудової слави III ступеню.

– **Другий куточок цієї кімнати,** – розповідає Катерина Іванівна, – **присвячений нашим Афганцям. Я збрала на стенді фото усіх хлопців, не лише з Рокити, а й навколишніх сіл, які служили в Афганістані. Окремий стенд присвячений нашому односельцю Володимирові Демиденку, який загинув в Афганістані. Я була в нього класним керівником, тож мені неважко було зібрати про нього документи, комсомольські характеристики. А його сестра надала мені деякі особисті речі Володі, листи, які він писав зі служби.**

Поруч стенд, що розповідає про сучасну війну, яку ведуть наші хлопці на Донбасі. До його створення долучився й син Катерини Іванівни Олег, який сам був учасником АТО.

– **Ми розмістили на стенді фотографії наших рокитянських хлопців, які там служили або служать зараз. А ось «Речі війни АТО»,** – Катерина Іванівна демонструє планшет, нехитрий солдатський посуд, каску, засоби першої домедичної допомоги. – **Командир Олега, коли дізнався, що я створюю музей АТОвців, віддав багато чого зі своїх власних речей.**

Є серед експонатів музею й заборонена комуністична символіка: бюст Леніна, червоний прапор із серпом і молотом, нагородні вимпели з гербом Радянського Союзу, які вручали найкращим працівникам, можцям соціалістичного змагання. Є й атрибутика піонерської організації, до якої тоді були залучені абсолютно всі радянські школярі: червоні галстуки, значки, грамоти тощо.

– **В музеї можна все,** – пояснює Катерина Іванівна. – **Це не агітація, не пропаганда, це наше минуле, наша історія. Її не можна переписати, її не треба соромитися, її тре-**

ба пам'ятати. Просто час тоді був інший, інші правила, інші життєві орієнтири, інші герої. Історію треба поважати. Люди, які не знають свого минулого, не можуть у повній мірі зрозуміти сучасного і передбачити майбутнє.

Друга кімната музею – це своєрідна українська світлиця. В ній зібрані експонати, які відтворюють буденне життя селян від давніх часів до наших днів. Тут і посуд, яким користувалися раніше українці, ткацький верстат, на якому виготовляли полотно з конопель, тут і чудернацькі дерев'яні вила, якими закидали сіно на горище... А в кутку знайшов собі місце величезний контрабас. Його передали до музею батьки Тараса Півняка, які керували культурним сектором у селі. Хлопець грав на цьому музичному інструменті, коли навчався в музичній школі.

– **А оцей рушник вишила й передала нам Марія Антонівна Тимошенко. Вона раніше працювала заступником голови колгоспу, була партормом, а тоді виїхала з села. Їй зараз має бути років за 80. Вона вишила цей рушник, щоб покласти на нього Книгу вічної слави. На рушнику є слова: «Вклонімося доземно...». І дати: 1941-1945. Вона передала цей рушник для ветеранської організації Рокити і докладно описала всі символи на вишивці: сосна, берізка, маки, калина, обеліск... Щороку ми беремо цей рушник на 9 Травня, коли вишануємо наших загиблих односельців і ветеранів.**

...Новий рік для двох членів сім'ї Ясінків – подвійне свято: мати Катерина Іванівна та її син Іван Михайлович відзначають свої дні народження. Нинішній рік для Катерини Іванівни особливий, вона перетинає позначку в 65 років.

2 січня відзначив своє народження й наймолодший член родини Ясінків – Кирил. Йому виповнився один рік. Цього року велика дружна родина Ясінків збиралася з цього приводу разом, приїхав до дідуса й бабусі їхній старший онук Сашко, 18-річний студент Полтавського коледжу економіки і права. Малюка стригли й ворожили на майбутнє, розклавши перед ним різні символічні предмети, щоб дізнатися, ким він буде...

Хтозна, чи продовжить Кирил учительську династію, започатковану його прадідом і прабабусею. Проте можна бути впевненим: він виросте справжньою Людиною, адже в учительській родині не може бути інакше. Бабуся передасть онукові все те розумне, добре й вічне, що передавала своїм дітям і учням. А ще навчить його берегти Пам'ять. Тому що сама вона – Берегиня Пам'яті села Рокити.

Тож бережіть себе, шановна Катерино Іванівно, заради онуків, заради дітей, заради збереження Пам'яті рідного села і своїх односельців. Із днем народження Вас!

Сергій МИКОЛЕНКО.

К. І. Ясінко зі своїми онуками.

Катерина Іванівна у відродженому нею музеї.

Одна з кімнат музею перетворилася на своєрідну світлицю.

А тут зібрані матеріали про видатних земляків

Катерина Ясінко виконує молдавський танець.

До витоків минувшини долучаються учасники краєзнавчого гуртка «Джерела»

Іще навчаючись у молодших класах, я знала, що у нашій школі діє краєзнавчо-пошуковий загін «Джерела». І вже тоді хотіла довідатися, чим так захоплюються старші друзі, бо на традиційних ранкових лінійках їм нерідко вручали грамоти та подяки.

Зрештою, у шостому класі я сама стала учасницею «Джерел» та долучилася до справ загону. Ми проводили польові дослідження зі збору історичних, мемуарних, фольклорних матеріалів нашого села, вивчали відомості про видатних односельців, ознайомлювалися з пам'ятками рідного краю, здійснювали екскурсії козацькими стежинами Балаклії тощо. Налагодили співпрацю з Інститутом ім. Т. Г. Шевченка АН України, музеєм Лесі Українки, Інститутом українознавства (м. Київ), відділом краєзнавства обласної бібліотеки ім. І. П. Котляревського, Полтавським обласним краєзнавчим музеєм ім. Василя Кричевського, Державним архівом Полтавської області. За ініціативи загону було створено музейну кімнату А. І. Костенка, яку, на жаль, згодом було ліквідовано через потребу приміщення для НВК.

Краєзнавчо-пошуковим загonom (тепер уже гуртком) «Джерела» багато років керує Валентина Павлівна Лиходід. Його учасники неодноразово брали участь у краєзнавчих акціях та конкурсах. За останні три роки ми здобули кілька групових та індивідуальних перемог різних рівнів. Перемоги обласного рівня вибороли: Овчаренко Е. (МАН, II місце), Назмеева В. та Шипоша К., «Об'єднаймося ж, брати мої!», III місце),

Красюк В. та Шипоша Ю. (Міжнародний конкурс з українознавства, переможці).

Мені пощастило у складі команди загону стати переможницею 35 обласного зльоту юних туристів і краєзнавців у 2018 році. У червні 2018 року команда «Джерел» подала свою роботу на Міжнародний конкурс «Історичні змагання у Білорусі, Молдові, Грузії та Україні» й потрапила у 100 найкращих. Ми також були переможцями обласного туру Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» за напрямком «Козацькому роду – нема переводу». На початку 2020 року наш проект «Козацькими стежинами села Балаклії» зайняв перше місце в обласному конкурсі «Громада моєї мрії».

Цієї осені я брала участь у роботі XI обласної краєзнавчої конференції учнівської молоді «Полтавщина – земля моя свята». А в переднозворічні дні отримала грамоту за участь і Збірник кращих матеріалів цієї конференції, у якому вміщено й мою дослідницьку роботу. Вона називається «А. І. Костенко – відомий письменник, шевченкознавець, лесезнавець, жертва сталінської політики репресій». Я рада, що таким чином моя праця була належно поцінована.

До речі, нещодавно на засіданні «Джерел», досліджуючи спадщину А. І. Костенка, ми виявили, що у Т. Г. Шевченка є замальовка «Урочище Стінка» 1845 року. Саме у цей час Кобзар мандрував Полтавщиною. Завдяки різним джерелам нам вдалося довести, що на цьому малюнку Шевченко зобразив місце, де розташоване сусіднє з Балаклією село Стінки. То, може, шлях митця пролягав і через наше село? Та відповідь на це запитання вже схована під морозом часу...

І все ж навесні ми плануємо здійснити велосипедну екскурсію, щоб знайти місце, з якого Шевченко змалював не тільки урочище Стінку, а й луки за ним, що оточені із заходу валами надпільських гір Балаклії (які чітко видно на малюнку). Чи цікаве таке наше відкриття жителям усієї громади?

Отже, попереду у «Джерел» багато задумів та пошукової роботи. Разом зі своїми друзями я сподіваюся, що найближчим часом за допомогою Білоцерківської сільської ради нам вдасться упорядкувати та опублікувати книжку про Балаклію, в основу якої будуть покладені матеріали досліджень та робіт краєзнавчого гуртка «Джерела» Балакліївського НВК.

Дар'я ГАРГАЛА, учениця 9 класу, член краєзнавчого гуртка «Джерела» Балакліївського НВК.

Даша Гаргала демонструє Збірник матеріалів та Грамоту за участь у роботі XI обласної краєзнавчої конференції учнівської молоді «Полтавщина – земля моя свята».

Переможці 35 обласного зльоту юних туристів і краєзнавців, 2018.

Т. Г. Шевченко. Урочище Стінка. Малюнок на папері, 1845 рік. Зліва внизу олівцем рукою Шевченка зроблено напис: Стінка.

Д. Гаргала (четверта ліворуч) серед представників шкіл Білоцерківської сільської ради – переможців обласного конкурсу проектів «Громада моєї мрії», 2020 рік.

Шевченко міг відвідати Балаклію

Мистецька спадщина Тараса Шевченка ще й досі викликає чимало суперечок дослідників. Ідентифікація осіб на портретах, датування робіт, уточнення місць, зображених Шевченком, – усе це є предметом дискусій фахівців, біографів і мистецтвознавців.

Чимало суперечок викликав і малюнок «Урочище Стінка», який нині

зберігається в Національному музеї Т. Г. Шевченка в Києві. Кілька населених пунктів із такою назвою, розташованих у різних областях України, сперечаються за право бути зображеними на малюнку Кобзаря.

Малюнок зроблений олівцем на папері розміром 17х24 (см) і датований літом 1845 року. Саме в цей час Шевченко був на Полтавщині, де

за завданням Київської археографічної комісії збирав різноманітні матеріали: змалював архітектурні й археологічні пам'ятки, записував історичні відомості, народні пісні, легенди про могили й цікаві урочища краю, збирав старожитності тощо. На Полтавщині Шевченко зібрав, наприклад, оригінальні документи Лубенської полкової канце-

лярії першої половини XVIII століття. Змалював він і пам'ятки природи, місцеві краєвиди.

Назва Стінки – доволі поширена. На Полтавщині теж є чимало однойменних топонімів. Одне з урочищ із такою назвою розташоване поблизу колишньої Василівки (нині с. Гоголеве неподалік Шишак) – колишнього родового маєтку Гоголів. Ще одне урочище Стінка є неподалік від Миргорода, біля села Білики. І, звичайно ж, є с. Стінка поряд із Балаклією.

Слово «стінка» в українській мові має, крім загальновідомого, ще одне напівазане значення: спуск до струмка чи річки, порослий лісом. Саме це ми й бачимо на малюнку Шевченка.

Художник, перебуваючи 1845 року на Полтавщині, міг відвідати всі три згадані місця. Відомо, що він тривалий час жив у Миргороді, звідки й вирушав обстежувати навколишні села, а також у поміщика Лук'яновича в с. Мар'янське – зовсім близько від Балаклії.

У 44 роки матір чотирьох дітей освоїла трактор

За документами Вірі Миколаївні Мацько з Мостовіщини 16 січня 1926 року виповнилося 95 років. Сама ж вона стверджує: насправді народилася 27 грудня 1926 року, а в документи вкралася помилка, яку, попри її намагання, так і не вдалося виправити. «Я ще молода, мені лише 94 роки», — посміхається літня жінка.

Певно, саме почуття гумору, весела вдача, а ще — неабияке працелюбство дозволили Вірі Миколаївна досягти такого поважного віку й при цьому зберегти ясну пам'ять, критичний розум і задовільну фізичну форму.

— Мама не може сидіти без діла, — розповідає донька довгожительки Раїса Іванівна. — Коли я забираю її до себе в Рокиту, вона витримує там хіба що три дні. Йї постійно просить: «Дай мені якусь роботу». То цибулю перебирає, то квасоллю лущить. У себе вдома вона практично сама себе обслуговує, я лише перу білизну та дещо готую їсти. Мама навіть хліб сама пече. А торік поки ми приїхали, сама на городі картоплю вибрала.

Шестирічний Вірі постійно хотілося їсти

...Вона народилася на одному з хуторів під Широкою Долиною в родині колгоспників Миколи Івановича та Лукії Яківни Колодніх.

Віра була найстаршою з-поміж трьох дітей: 1931 року народився брат, 1934-го — сестра. Їх літня жінка чомусь називає не інакше, як «хлопець» і «дівчина».

— Ми жили за кілометр від хутора Новоселиці, — згадує Віра Миколаївна. — У голодному 1933 році, пам'ятаю, веду я хлопця за руку в ясла. Йдемо вздовж грядки жита, яку один чоловік посіяв, рвемо ті колосочки та смочемо. І такі ж вони нам добрі та солодкі!

То був час, коли вона, 6-річна дівчинка, постійно відчувала голод. Якось, розповідає жінка, прийшла в гості до матеріної матері, своєї бабусі. Та саме пекла оладки — невідомо з чого, але вони так смачно пахли! Дівчинка сподівалася, що її теж пригощать смакотаю, але їй нічого не перепало. У бабусі й своїх ротів вистачало: двоє синів, невістка, онуки.

Навідувалася Віра з братиком і в колгоспну комору, де батько працював комірником і розподіляв між колгоспниками продуктів пайки.

— Нарізає тато хліб робочим, зважає його, й часто маленькій шматочок відрізає, щоб не віддати зайвого. Я стою, дивлюся. Тільки-но люди повиходять із комори, як швиденько ті шматочки хапаю і мерщій собі за пазуху ховаю... Отак ми й вижили.

До війни Віра не встигла закінчити семирічку: захворіла і два роки навчалася в одному класі. А 1941-го в їхнє село прийшли німці. Тимчасове безвладдя, яке панувало днів зо три перед окупацією, було періодом масового грабінництва селянами колгоспного добра. Колгоспні комори із зерном були повністю спустошені, дехто ризикнув забрати собі навіть корівку із ферми. Віра й досі пам'ятає ті жахливі, але водночас інтригуючі відчуття, які виникали в неї, 14-річної дівчини, коли селянини один одному переказували: «Німці вже в Багаччі, йдуть до нас!» Дитяча уява малювала їх страшними нелюдьми, якимись монстрами, хоча дівчина розуміла: зовні це мають бути звичайні люди, тільки іноземці.

— Наша хата була четвертою від дороги, яка пролягала обабіч села на захід. Ми, діти, повибігали й виглядаємо: де ж вони, ті німці? Коли бачимо: йдуть один за одним обози. А в них дядьки в зеленій формі, в чудних картузах, чоботах, з автотатами. Один зіскочив з обозу, забіг до нас у двір і до мамі: «Мамка, млеко, яйка!»

Мама винесла йому горщик, думала, він візьме собі кілька, решту залишить. А він забрав геть усі яйця та й побіг доганяти своїх. Через деякий час забігає ще один і теж: «млеко, яйка!» Мама каже: «Нічого вже немає». Він позаглядав, позаглядав, та й пішов.

Німці забирали геть усе їстівне, що було в селян. Корівку, яку тримали Колодні, теж забрали. Та одного разу німець пригнав їм у двір чужу корову й наказав Вірі її видіти. Корова була старою, з величезними дійками, й 15-річна дівчина не могла їх охопити руками. Та ще й неабияк хвилювалася під пильним поглядом окупанта. Насилу впоралася!

Згадує Віра Миколаївна й молодого німця, який оселився в їхній хаті та пригощав дітей цукерками. Згадує й батька, який вирвався з оточення й повернувся додому весь у лахмітті, небритий, завошивлений. Ніхто на нього не доніс, ніхто ним не цікавився. Гарні й погані люди є в будь-якій нації, впевнена Віра Миколаївна. Є вони серед українців, є вони й серед німців. І розповідає: їхній німецький квартирант часто подовгу балакав про щось із батьком, розгортав карту і довірливо показував йому лінію фронту й розташування військ.

Та коли в 1943-му німцям довелося покидати насиджені місця, вони враз перетворилися на «поганих»: спалили сільський клуб, бригадну хату понад дорогою, повигрібали у людей геть усі запаси харчів.

Батько встиг викопати за тиню яму, обставити її околотом, всипати туди зерно й загорнути, щоб не забрали.

Випробування часом і... косовицею

Після визволення Полтавщини Віра познайомилася зі своїм судженням. 18-річного Івана Мацька з Мостовіщини призвали в армію, та спочатку направили в Широку Долину допомагати місцевому колгоспу вибрати картоплю.

Молодий борець сподобався Вірі, однак на продовження знайомства вона не сподівалася, адже новобранців одразу після робіт направили на фронт гнати фашистів далі на Захід. Та й сам хлопець ніяких обіцянок їй не давав.

Іван дійшов аж до Берліна, потім воював із Японією на Далекому Сході, там його залишили служити ще на кілька років. Але випадкова зустріч із вродливою українською дівчиною так запала в душу юнака, що забути її він уже не міг.

Віра закінчувала 7 клас школи, коли одного разу дорогою на навчання її наздогнала дядина, яка працювала поштаркою. «А вгадай-но, від кого тобі лист!», — здалеку почала жінка. «Я не чекаю листів ні від кого», — відповіла дівчина. Однак цікавість розпирала груди. Отримавши листа, вона принесла його до школи й на першому ж уроці, прикриваючись підручником, прочитала. Радість переповнила її груди. Іван живий і не забув її!

Та на тому переписка й скінчилася. Минав час, однак Іван більше не надсилав листів. Віра закінчила школу, вступила на навчання до Миргородського керамічного технікуму, через рік залишила навчання, повернулася додому й стала працювати дояркою в колгоспі. Аж раптом навесні 1949 року на порозі їхньої хати з'явився парубок, який назвався двоюрідним братом Івана й щиросердно зізнався Вірі: «Мені доручено привезти тебе до Іванової матері в Мостовіщину».

«На оглядини», зрозуміла вона. Певно, сучасна дівчина гордо відмовилася б від такої пропозиції. Та Віра була вихована інакше й вирушила в далеку Мостовіщину до незнайомих їй людей.

Майбутня свекруха зустріла Віру доволі прохолодно:

В. М. Мацько з донькою Раїсою.

— Це, мабуть, та дівчина, що Іван про неї казав? — промовила вона наче сама до себе. Віра не знала, де подітися від сорому, й, низько нахиливши голову, стиха відповіла:

— Мабуть, вона.

Виявилось, що в батьків саме гостювали Іванів старший брат із дружиною. Наступного дня він покликав на поміч двоюрідного брата й почав косити жито за хатою. Вірі з братовою дружиною наказали слідом за ними в'язати скошене у снопи. А мати стояла й спостерігала за роботою.

— Я в'яжу справно, стараюся не відставати, — не без гордості розповідає Віра Миколаївна. — А в тієї невістки не виходить, не вміє вона в'язати! Бо вона з Росії приїхала... Баба нічого не сказала ні їй, ні мені. Та мною, думаю, вона залишилася задоволена, «випробування» я пройшла.

Іван повернувся зі служби лише наступного 1950 року. І одразу ж приїхав до Віри. Для неї повернення судженого стало повною несподіванкою. Вона саме прийшла з роботи на фермі, кинула в сінях торбу з буряками, які прихопила для своєї корови, зайшла в хату і не повірила своїм очам: на лаві сидить Іван. Змужнілий, трохи змарнілий, а на гімнастерці медаль «За победу над Японией».

Зазвичай весела й бідова, дівчина неабияк засоромилася, тож не придумала нічого ліпшого, як залізти на піч і там сховатися. Та Іван виявився сміливішим, підсів до неї, почав прибалакуватися. А тут і мати покликкала вечеряти.

— Врешті-решт він умовив мене залишитися з ним наодиноч. Ми пішли ночувати до моєї дядини: вона жила одна. Дядина уступила нам свою кровать, а сама полізла на піч. А ми, прости Господи, цілу ніч не спали, гомоніли, а на ранок домовилися піти розписуватися. Я надягла білу вишиту сорочку, він теж причепурився, й ми рушили в сільраду. Мені здавалося, все село на нас дивилося, всі обговорювали, з ким це Верка йде така принаряжена... Розписалися, і стала я вже не Колодна, а Мацько.

Іван побув недовго: він приїжджав у відпустку. Та за кілька місяців він демобілізувався й запропонував молодій дружині відгуляти весілля й переїхати в Мостовіщину.

— Людей було в нас на весіллі — сила силенна! У дворі не вміщалися. Люди саме йшли з буряка, тож і заходили до нас. А на другий день походилися із сусідніх хуторів — із

Широкого, з Горбаневого, — такого миру найшло, хай Господь милує!

А як забирали її з Широкої Долини, переповідає Віра Миколаївна, правила були такі. Визволяти наречену з хати мав боярин на коні. Убраний, уквітчаний стрічками, той в'їжджав у двір, прив'язував коня і рушав до порога: «Дозвольте нашому молодому тут молодую знайти!» Подружки нареченої просили за неї викуп, торгувалися, нарешті допускали молодого до нареченої. Потім сідали за стіл, випивали чарку і збирали придане.

— Мені великий сундук із приданим зібрали. Наклали туди рядна ткани, подушки, одіяла. Сундук той і зараз живий, он у сінях стоїть, — киває старенька кудись у бік.

Вона встигала скрізь...

Новий життєвий етап у Мостовіщині почався для Віри з роботи в місцевому колгоспі. Невдовзі працювиту жінку помітили й призначили ланковою. Чоловік Іван Давидович спочатку працював у магазині, потім був бригадиром у колгоспі. Його поважали односельці й обрали головою Мостовіщинської сільської ради. Коли Мостовіщину приєднали до Корнієнок, Іван Давидович пішов працювати у колгосп механіком по тваринництву.

1951 року в подружжя Мацьків з'явився первісток Сашко, 1955-го — дочка Ніна, 1956-го — син Михайло, а в 40 років дружина подарувала чоловікові четверту дитину, дочку Раю.

Віра Миколаївна встигала скрізь: і дітям дати раду, і чоловіка, який хворів, доглянути, і по господарству вправитися, і в колгоспі завжди була в передовиках.

1970 року Віра Миколаївна наважилася освоїти професію трактористки. Працьовитий і меткий жінці довірили знамениту «сороковку» — колісний трактор МТЗ-40. Де тільки не працювала вона на своєму тракторі: орала ґрунт у садах і теплицях, обробляла просапні у колгоспі, працювала з косаркою, скирдувала, розчищала взимку дороги від снігу. А ще возила на тракторі молоко з ферми до молоковоза, який чекав її на трасі, щоб везти далі на переробку дільницю в Білоцерківку.

Відбулася лише переляком

— Колись такого страху натерпілася, — згадує Віра Миколаївна. — Іду ввечері з ферми, везу в причепі бідони з молоком. Виїхала за хутір, темна, кругом ні душі. Коли бачу:

з-за скирти соломи вискакує на дорогу якийсь дядько і хоче зупинити мене. Я так злякалася, аж у жар кинуло! Думаю, бандит якийсь, а може, грабіжник чи насильник... І по газах як дала! Іду далі й думаю: ну яка нормальна людина серед ночі у скирті сіна сидітиме? Це просто Бог мене врятував від неминучої смерті. Підїхала до молоковоза, стала, з кабіни вийшов знайомий водій Іван. Злізла і я з трактора, думаю, розкажу йому, як втекла від грабіжника. Коли із причепа вилазить той дядько і лається: «Чого ж ти не зупинилася, як я просив?» Виявляється, він на ходу вчепився за причеп та заскочив у нього.

На пенсію Віра Миколаївна вийшла у 55 років. За багаторічну бездоганну працю в народному господарстві одержала високу державну нагороду — медаль «Ветеран праці». Та сидіти вдома без діла жінка не могла: ще 15 років працювала в городній бригаді.

Зараз вона дивується: як могло статися, що нині людям немає на селі роботи? Раніше роботи було більше, ніж людей, а зараз навпаки... І не втримується, щоб не похвалитися своєю пенсією: за сумлінну багаторічну працю їй призначили 4300 грн пенсії — більше, ніж у її подруг. На день народження своїх онуків (а їх у бабусі десятеро) вона вітає їх подарунками: залежно від віку дарує 300 або 500 грн, а кому й 1000 перепедає.

...1988 року Віра Миколаївна лишилася вдовою. Відійшли у кращі світи й обидва її сини. Портрети усіх трьох чоловіків із чорними скорботними стрічками стоять у хаті під образами.

Старша донька Ніна живе в Росії, молодша Раїса — в Рокиті. Перебирається до неї Віра Миколаївна не хоче: вдома і стіни сил додають.

— Колись мама посковзнулася в садку на горіхові, впала, вдарилася ребрами. Я забрала її до себе, але через десять днів вона попросилася додому. Коли їхали, сказала: «Нарешті йду з цієї тюрми», — розповідає донька.

Хай береже Вас Господь, шановна Віра Миколаївно, від усіляких негараздів. Хай любов рідних і близьких додає Вам здоров'я й сил, щоб Ви могли зустріти свій 100-літній ювілей у рідному колі. З днем народження!

Сергій МИКОЛЕНКО.

Павло Мацько ще хлопцем навчився грати на гармошці й досі не розлучається з улюбленим інструментом

Житель с. Мостовіщица Павло Андрійович Мацько довго не погоджується на зустріч та розмову про своє життя. «Навіщо про це говорити? Кому воно цікаве, моє життя? – запитує чоловік. – Я з панку й до вечора працював у колгоспі, ну то й що? Зараз люди не працюють і не цінують чужу працю, а до ветеранів їм байдуже».

Справді, людям, які все життя сумлінно працювали та примножували колгоспне багатство, невямки, чому успішні колись господарства розпалися, а надбання кількох поколінь колгоспників уже за кілька років розтягли, розбазарили, «прихватували». Те, що не встигли прибрати до рук, розвалилося й поросло бур'янами.

Український народ здавна славився працелюбством. Коли народжувалася дитина, наші пращурки казали: «З'явився на світ хлібороб» (або гончар, коваль). Вони вважали, що люди на приходять у цей світ не для розваг чи пошуку задоволень, а для роботи. Життя людей було сповнене тяжкою працею й водночас – сенсом.

Павло Андрійович усе життя провів у Мостовіщині. Полишав рідне село лише коли призвали на строкову службу в армію та щоб здобути фах тракториста. До речі, мешкає він там, де й народився: на батьківському обійсті. Раніше тут стояло дві хатинки під солом'яними стріхами: одна – батьківська, де 13 січня 1941 року народився Павло, друга – батькового брата дядька Пилипа. Саме її чоловік згодом перебудував, розширив, осучаснив та перебрався до неї з родиною.

За кілька місяців після народження Павлуші почалася війна. Батька мобілізували до армії. Він отримав поранення, контузію та якимось дивом повернувся додому, на окуповану ворогом територію. Звісно ж, Павло був надто малим і нічого цього не пам'ятає – знає лише з розповідей старших. Коли 1943 року Полтавщину визволили від німецько-фашистських загарбників, батька вдруге мобілізували до армії.

На щастя, він живим повернувся з війни.

Працював у колгоспі, а ще чудово грав на гармошці. Це вміння перейняв від тата й малий Павло.

– Батька запрошували на свадьби, інші свята, причому не лише у Мостовіщині, а й у сусідніх селах, – розповідає П. А. Мацько. – Ми, діти, завжди раділи можливості побути на святі. Коли підріс і став старшим, подовгу слухав, як батько грає, а потім брав до рук гармошку й сам перебирав клавіши. Щось виходило, щось – не дуже, тому доводилося кілька разів повторювати мелодію. Ось так самотужки й опанував інструмент. Потім теж грав на свадьбах, одного разу їздив аж у Вишняки Хорольського району. Я й зараз граю на гармошці. Двоє сусідських дівчаток приходять до нас, я граю, а вони – танцюють.

Закінчивши 7 класів, Павло одразу пішов працювати в колгосп. Улітку пас телят, узимку доглядав їх на фермі.

– У моєму розпорядженні були кобила, віз. Я запрягав кобилу й привозив солому, силос, – згадує чоловік. – Згодом на конях працював. Пригадую, влітку поставили мене на бестарку. Певно, сучасна молодь і не знає, що воно таке. Це спеціальна повозка, якою возили зерно насипом – без тари. Я виїжджав на бестарці в поле, де працювали комбайни, вони прямо з бункера завантажували мою бестарку зерном, я відвозив його на тік і приїжджав знову...

1959 року хлопця призвали в армію. В навчальній частині він показав непогані результати зі стрільби, тож його направили в Німеччину. Довелося 3 роки служити далеко від рідної домівки. Правда, за зразкову службу 1962 року Павло отримав відпустку.

П. А. Мацько.

Коли демобілізувався, вирішив вивчитися на тракториста. Павло Андрійович розповідає, що його завжди тягнуло до техніки. У газеті він прочитав, що здобути фах тракториста можна в Лазірському ПТУ. Лазірки – це колишній райцентр, який 1962 року приєднали до Лубенського району. Пізніше село «віддали» Оржицькому району. Від Мостовіщини до Лазірок – понад 120 км, як кажуть, неблизький світ. У 60-ті роки минулого століття зручного транспортного сполучення між віддаленими селами не було. Щоб потрапити до місця навчан-

ня, юнак мусив спочатку йти пішки до траси, потім діставатися до залізниці, їхати поїздом і знову йти пішки. Однак Павла такі труднощі не злякали.

У місцевий колгосп він повернувся дипломованим фахівцем і осідлав залізного коня. Працював трактористом понад 30 років – аж до виходу на пенсію 1995 року. Опанував різні модифікації тракторів. Орав, боронував, сів, обробляв поля гербіцидами... Одне слово, не цурався ніякої роботи.

Старожили Мостовіщини згадують, що такі рівенькі борозни, як Павло Мацько, не міг прокласти ніхто. Коли колгосп отримав важкі трактори Т-150, Павла Андрійовича послали в Кобеляки освоювати нову на той час техніку.

Після виходу на пенсію майстровитий чоловік не сидів без діла: пішов працювати тестлю в колгоспну майстерню.

– У майстерні були стругальний, свердильний верстати та багато чого іншого. Виготовляв дерев'яні рами, труни, інші вироби, – продовжує мій співрозмовник.

...Майбутню дружину Любов Михайлівну Павло Андрійович помітив у клубі. Вона працювала вчителькою в місцевій школі. Познайомилися, стали зустрічатися, згодом побралися. Виховали сина, діждалися трьох онуків і трьох правнуків.

– Ото таке у нас життя, – підсумовує чоловік. – На жаль, останнім часом здоров'я підводить. У дружини відмовили ноги, вона практично не ходить, усе на уколах та таблетках.

Шановний Павле Андрійовичу! З нагоди 80-річчя прийміть найщиріші вітання від односельців. Вони бажають Вам міцного здоров'я, активного довголіття, енергії, оптимізму та звичайного людського щастя.

Зінаїда МАТЯШОВА.

Поради

Як пережити ковідну зиму і не з'їхати з глузду від туги

Через пандемію COVID-19 мільйони людей в усьому світі стикнулися з горем, стресом, фінансовими труднощами та ізоляцією. Новорічні свята лишилися позаду, а попереду – довгі темні зимові місяці, які й без пандемії можуть кого завгодно увігнати в тугу і смуток.

Однок експерти стверджують, що з негативом можна (і треба!) боротися. І це нескладно. Ми зібрали для вас п'ять простих порад.

1. Рух, фізична активність, особливо на свіжому повітрі – чудовий спосіб поліпшити настроїв. Наші думки й тіло невіддільні одне від одного. Фізичне навантаження запускає процес виділення у кров ендорфінів, гормонів щастя, які відповідають за гарний настрій і відчуття задоволення.

Звичайно, взимку не завжди хочеться виходити з теплої хати. Однак пам'ятайте: нехтування фізичними вправами збільшує ризик появи тривожних розладів і депресії. Зовсім необов'язково виснажувати себе багатогодинними тренуваннями: навіть десяти хвилин фізичної активності вистачить, щоб відчуті різницю.

2. Менше думайте про погане.

Людям властиво застрягати в негативних переживаннях, прокручуючи в голові неприємні обставини. За словами професорки психології з Оксфордського університету Дженніфер Вайлд, одна з найкорисніших життєвих навичок – це вміння не зациклюватися на проблемах. Такі думки треба просто викидати з голови, пояснює вона.

Замість того, щоб думати про те, як вам погано, почніть шукати конкретне рішення. Зупиніться і запитайте себе, що реально ви можете зробити, щоб подолати проблему?

Спрямувати свої думки в інший бік – справа непросте й вимагає певних навичок. Деяким людам, наприклад, «замінити шестерні» в мозку допомагає фізична активність (див. попередній пункт).

Механізм тривоги є продуктом еволюції. Вона налаштувала нас,

як музичний інструмент, на те, щоб ми могли передбачати небезпеку. Це допомагає уникнути серйозних каліцтв або навіть смерті. Отже, хвилюватися – це нормально, водночас варто пам'ятати, що більшість причин для занепокоєння так і не втілюються в життя.

3. Оберіть нову мету. «Поставте собі мету. Це може допомогти пережити важкий період у житті», – стверджує нейробіолог з Кардіффа Дін Барнетт. – **Цілі можуть бути великими (наприклад, вивчити іноземну мову) або малими – спробувати новий кулінарний рецепт. Якщо глобальні проекти вас лякають, почніть з малого».**

Якщо ви свідомо вийдете за межі зони вашого особистого комфорту, це підштовхне вас уперед, дозволить змінити фокус і покаже, що це ви контролюєте ситуацію, а не вона контролює вас.

Нове завжди дарує задоволення, адже наша самооцінка підвищується щоразу, як нам вдається набути нових навичок. Поведінка,

орієнтована на досягнення мети, є одним з основних способів нашого розвитку.

4. «Давайте поговоримо». Пандемія зробила спілкування майже розкішшю, а те, що зараз зима, холодно і рано темніє, ще більше ускладнило людські контакти.

Людина – істота соціальна, їй украй потрібне спілкування з одноподумцями. Відсутність контактів призводить до депресії та інших серйозних проблем зі здоров'ям.

В умовах пандемії сповна скористайтесь доступним для вас спілкуванням: по телефону, в соцмережах тощо.

Але важливо не просто обговорювати з кимось ваші проблеми, а робити це конструктивно. **«Якщо під час розмови ви товчете воду в ступі, знову і знову повторюючи, як вам погано, не сподівайтеся на позитивні результати. Набагато корисніше поговорити з кимось, хто допоможе вам поглянути на проблему під іншим кутом або запропонує шляхи її вирішення»,** – радить професорка Елізабет Кейперс з Королівського коледжу Лондона.

5. Не чекайте слушного моменту. Науково доведено: оптимісти живуть довше. У них більше друзів і краща імунна система. Фахівці зі США провели масштабне дослідження й установили: у людей з оптимістичними поглядами на майбутнє на 35% нижча ймовірність серцево-судинних захворювань і на 14% нижчий ризик передчасної смерті.

Гарна новина для песимістів полягає в тому, що оптимізм можна розвивати, тобто культивувати в собі відчуття, що ви можете змінити своє життя на краще. Як? Живіть за принципом: «Краще погано, але зараз». Цей принцип особливо важливий узимку, коли всі ми схильні подумати двічі, перш ніж почати діяти.

«Часто наш критично налаштований внутрішній голос гальмує найкорисніші починання. Робіть те, що запланували, і на-

віть якщо результат виявиться не найкращим, ви побачите, що вийшло зовсім непозано. І це завжди краще, ніж не робити нічого», – каже Олівія Ремес з Кембриджського університету.

І додає: варто щодня записувати три речі, за які ви вдячні долі й людям. Це допоможе переконатися, що у вашому житті чимало гарного. І дасть додатковий стимул лівій півкулі вашого мозку, яка відповідає за позитивне мислення.

За матеріалами Інтернет.

Виконком Білоцерківської сільської ради та ветеранська організація глибоко сумують з приводу смерті

жительки с. Поділ, ветерана праці
КЕКАЛО
Олени Миколаївни;

жительки с. Дзюбівщина, дитини війни, ветерана праці
ФЕНЕНКО
Ольги Гнатівни;

жителя с. Сидорівщина
МОЛЧАНА
Олега Івановича;

жительки с. Балаклія
РАЙЧУК
Катерини Умарівни

і висловлюють співчуття рідним і близьким покійних.

Вітаємо іменинників січня:

1 січня

ОВЧАРЕНКО ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ
(с. Красногорівка) – 70 років;
ГУБАР КАТЕРИНА ПЕТРІВНА
(с. Красногорівка) – 70 років;
ЯСІНКО КАТЕРИНА ІВАНІВНА
(с. Рокита) – 65 років;
ЯРОШЕНКО МИКОЛА МИХАЙЛОВИЧ
(с. Мостовівщина) – 60 років;
КОРНІЄНКО СЕРГІЙ ГРИГОРОВИЧ,
учасник АТО (с. Балаклія) – 45 років;

2 січня

ІСАЄНКО МИКОЛА ІВАНОВИЧ
(с. Балаклія) – 65 років;
ВИТУШКО ОЛЬГА МИХАЙЛІВНА
(с. Мостовівщина) – 60 років;

4 січня

САГАЙДАК ГАННА ФЕДОРІВНА
(с. Рокита) – 65 років;
НЕГРУ АНДРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ
(с. Поділ) – 60 років;

8 січня

ГАВРИЛЮК НАДІЯ ЛЕОНТІІВНА
(с. Красногорівка) – 85 років;

9 січня

ХОРИШМАН НІНА МИХАЙЛІВНА
(с. Рокита) – 85 років;

10 січня

МАЦЬКО ВІРА МИКОЛАЇВНА
(с. Мостовівщина) – 95 років;

12 січня

КРИПАК МАРІЯ АНДРІІВНА
(с. Білоцерківка) – 75 років;
ЛОБУР ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ
(с. Красногорівка) – 60 років;
ШИПОША ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ
(с. Балаклія) – 60 років;

13 січня

МАЦЬКО ПАВЛО АНДРІЙОВИЧ
(с. Мостовівщина) – 80 років;

14 січня

ПАВЛИК ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ
(с. Балаклія) – 65 років;

15 січня

МИЛЬЧЕНКО ГАННА МИКОЛАЇВНА
(с. Красногорівка) – 60 років;

16 січня

ПЕЧЕРСЬКИЙ ВІКТОР ДМИТРОВИЧ
(с. Красногорівка) – 85 років;
ГЛУШИЧ ФЛОРА АШОТІВНА
(с. Білоцерківка) – 80 років;
НОВИЦЬКА ЄВДОКІЯ ЛУКІВНА
(с. Бірки) – 80 років;

18 січня

Йопа Катерина Федорівна
(с. Огирівка) – 85 років;

20 січня

ОДНОВОЛ ВІРА ЯВДОКИМІВНА
(с. Білоцерківка) – 80 років;
НАБІЛЬСЬКИЙ ВЛАДИСЛАВ ДМИТРОВИЧ
(с. Білоцерківка) – 70 років;
ВИНОКУРОВА МАРІЯ ВАСИЛІВНА
(с. Красногорівка) – 65 років;

22 січня

ПАВЛИК ІВАН ВОЛОДИМИРОВИЧ,
учасник АТО (с. Балаклія) – 35 років;

24 січня

ГРИНЬ ГАННА ПАВЛІВНА
(с. Корнієнки) – 75 років;
КРАВЧУН ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ,
учасник АТО (с. Білоцерківка) – 35 років;

25 січня

КОРНІЄНКО МАРІЯ СЕРГІІВНА
(с. Корнієнки) – 85 років;

28 січня

ХРУЩИНСЬКИЙ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ
(с. Красногорівка) – 55 років;

30 січня

МОСТОВИЙ ІВАН СЕРГІЙОВИЧ
(с. Попове) – 60 років;
ГРИГОРЕНКО ГАННА МИХАЙЛІВНА
(с. Красногорівка) – 60 років.

Виконком Білоцерківської сільської ради, рада ветеранів та члени громади поздоровляють іменинників і бажають міцного здоров'я, активного довголіття, величезного щастя, людської поваги, різноманітних успіхів, удачі та всього найкращого.

Ще небо хмарами не вкрито,
Ще так прозора сяють роси,
А вже по ліву руку – літо,
А вже по праву руку – осінь.
Ще очі блиску не позбулись,
Ще серце жити не стомилось,
А вже по ліву руку – юність,
А вже по праву руку – зрілість.
А час летить нестримно далі
Й душа немовби молодіє,
По ліву руку – всі печалі,
По праву руку – всі надії.
Життя не зміряти літами,
А щастя – то важка наука,
Хай буде щастя завжди з вами
По ліву і по праву руку.

Консультація

До уваги абітурієнтів

1 січня набули чинності Умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році. Вони оприлюднені на сайті МОН.

Запроваджено низку новацій, які відрізнятимуть вступну кампанію 2021 року від попередньої. Так, отримання ступеню магістра можливе лише на платній основі. Оплатити навчання можна як самостійно, так і коштами підприємства або фірми, яка приймає випускника на роботу.

Здобути освітній рівень «бакалавр» можна безкоштовно або за контрактом.

Починаючи з 2021 року, випускники зможуть скласти ЗНО із 5 предметів (донедавна максимальна кількість була 4). Усі програми ЗНО оприлюднені на сайті Центру оцінювання якості освіти в розділі «Підготовка до ЗНО». З огляду на складну епідеміологічну ситуацію орієнтовними термінами проведення зовнішнього незалежного оцінювання може бути період із 21 травня по 16 липня.

Відповідно до змін, обов'язкове ЗНО з української мови та літе-

ратури залишиться для вступників на спеціальності гуманітарного та соціального спрямування. На інші спеціальності абітурієнти зможуть проходити тестування лише з української мови. Водночас у МОН повідомили, що «тест з української мови міститиме й компетентнісні завдання, які передбачають знання літератури».

Значно розширено перелік предметів ЗНО, які можна обрати як третій конкурсний предмет.

Як і в попередні роки, 2021-го вступникам на спеціальності «стоматологія», «медицина» та «педіатрія» для участі в конкурсних предметах необхідно мати щонайменше 150 балів із другого та третього конкурсних предметів. Однак ця вимога не поширюється на тих вступників, чий конкурсний бал вищий за 175.

Обов'язковими предметами ЗНО для вступу на медичні спеціальності є українська мова та

математика, а третім предметом вступник зможе обирати біологію, хімію або фізику.

Із 1 липня починається реєстрація електронних кабінетів вступників та завантаження необхідних документів.

Новими умовами розширено можливості використання електронного кабінету вступника. Подати електронні заяви зможуть і вступники, які планують продовжити навчання після здобуття освітнього рівня молодшого спеціаліста (за умов наявності сертифікатів ЗНО).

Окрім того, передбачена можливість виконання вимог до зарахування через електронний кабінет з використанням кваліфікованого електронного підпису вступника, що спростить процес подачі оригіналів документів, а також зменшить черги в приймальних комісіях улітку.

Творчі конкурси, іспити та співбесіди триватимуть із 1 по 13 липня. З 14 липня до 18.00 16 липня

триватиме прийом заяв і документів від вступників на основі співбесіди, вступних екзаменів та творчих конкурсів; для тих, хто вступає на основі лише ЗНО – до 18.00 23 липня.

Медогляд необхідно пройти до 9 липня.

Сертифікати ЗНО з української мови та літератури 2018-2020 років залишаються чинними для вступу на всі спеціальності.

Встановлено обмеження кількості заяв, які вступник зможе

подати на небюджетні конкурсні пропозиції (контракт) – загалом не більш ніж 30 заяв.

Для уникнення непорозумінь із наданням рекомендацій на контракт заяви тих вступників, які зараховані на бюджет, будуть автоматично виключені на всі інші конкурсні пропозиції за винятком випадків, коли вступник сам виявить бажання їх залишити (якщо планує навчатися більш ніж за однією освітньою програмою, більш ніж в одному закладі освіти тощо).